

۱۴۷۹۱۸۰

تاریخ تمدن ایران

بعد از اسلام تا انقراض اسماعیلیه

جلد ۲

حاجان پیر - عباس اقبال آشتیانی

انتشارات چلچله

تهران - ۱۳۹۲

تاریخ تمدن ایران
بعد از اسلام تا مرگ هولاکو

حسن پیرنیا - عباس اقبال آشتیانی
جلد دوم

ناشر: انتشارات چلچله

ناظر چاپ: کاووس کاغذچی

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک جلد دوم: ۶ - ۴۷ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸

شابک دو جلدی: ۰ - ۴۹ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸

سرشناسه	پیرنیا، حسن، ۱۲۵ - ۱۳۱۴
عنوان قراردادی	تاریخ تمدن ایران / حسن پیرنیا، عباس اقبال آشتیانی
مشخصات نشر	تهران: چلچله، ۳۹۲
مشخصات ظاهری	ج ۳
شابک	دوره ۲ - ۴۹ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸ جلد اول - ۴۰ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸ جلد دوم - ۴۷ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸ جلد سوم - ۴۸ - ۸۳۲۹ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا	
مندرجات	ج ۱. از آغاز تا خلفای عباسی. ج ۲. بعد از اسلام تا مرگ هولاکو. ج ۳. از ایلخانان تا انقراض قاجار
موضوع	ایران - تمدن
موضوع	ایران - تاریخ
شناسه افزوده	قبال آشتیانی، عباس، ۱۲۷۵ - ۱۳۳۴
رده بندی کنگره	۱۳۹۲ ت ۲ پ / DSR۱۳
رده بندی دیویی	۹۵۵ / ۰۰۷۲
شماره کتابشناسی ملی	۳۳۲۵۳۵۸

تلفن مرکز پخش: ۱۳۸۲ ۶۶۴۹

فهرست

۱۵	تاریخ ایدان بعد از اسلام
۱۵	مقدمه
۱۹	طاهریان و بنوین طبرستان
۱۹	الف) طاهریان (۲۵۹-۲۰۶)
۱۹	طاهرین حسین (۲۰۶-۲۰۶)
۲۰	خوارج
۲۱	طلحه بن طاهر (۲۱۳-۲۰۷)
۲۱	عبدالله بن طاهر (۲۱۳-۲۳۰)
۲۲	طاهر بن عبدالله (۲۳۰-۲۴۸)
۲۲	محمد بن طاهر (۲۴۸-۲۵۹)
۲۳	ب) علویان طبرستان (۲۵۰-۳۱۶)
۲۵	حسن بن زید داعی کبیر (۲۵۰-۲۷۰)
۲۷	محمد بن زید داعی (۲۷۰-۲۸۷)
۲۹	حسن بن علی ناصر کبیر (۳۰۱-۳۰۴)
۳۲	حسن بن قاسم داعی صغیر (۳۰۴-۳۱۶)
۳۷	دیالمه آل زیار (۳۱۶-۴۳۳)
۳۷	سرزمین دیلم
۳۹	مرداویج بن زیار (۳۱۶-۳۲۳)
۳۹	قیام مرداویج در ۳۱۶
۴۲	مرداویج و علی بن بویه
۴۴	قتل مرداویج در ۳۲۳

- ۴۶ وشمگیر بن زیار (۳۵۷-۳۲۳)
- ۴۷ قتل ماکان در ۳۲۹
- ۴۸ وشمگیر و پسران بویه
- ۵۰ مرگ وشمگیر در ۲۵۷
- ۵۱ بنو وشمگیر (۳۶۶-۳۵۷)
- ۵۱ بنو حسن و بنو علی بن وشمگیر (۴۰۳-۳۶۶)
- ۵۵ قتل قاسم بن وشمگیر
- ۵۶ فلک الدوله بن وشمگیر (۴۲۳-۴۰۳)
- ۵۸ توشیروان بن ملک الدعالم (۴۳۵-۴۲۳)
- ۶۰ شاهزادگان دیگر از سلسله بویه
- ۶۱ دیالمه آل بویه (۴۴۷-۳۲۰)
- ۶۱ پسران بویه ماهی گیر
- ۶۲ اوضاع دربار خلافت مقارن ظهور آل بویه
- ۶۸ فتح اهواز به دست آل بویه در ۳۲۶
- ۶۹ اوضاع بغداد مقارن فتح آن به دست احمد بن بویه
- ۷۱ فتح بغداد و عراق به دست احمد بن بویه در ۳۳۴
- ۷۵ مرگ عمادالدوله و امارت عضدالدوله در ۳۳۸
- ۷۶ تقسیم ممالک آل بویه
- ۷۸ الف - دیالمه فارس (۴۴۷-۳۳۸)
- ۷۹ عضدالدوله بن رکن الدوله (۳۷۲-۳۳۸)
- ۸۱ وفات عضدالدوله در ۳۷۲
- ۸۲ شرف الدوله (۳۷۹-۳۷۲)
- ۸۴ بهاء الدوله (۴۰۳-۳۷۹)
- ۸۶ سلطان الدوله (۴۱۵-۴۰۳)
- ۸۷ ابوالیحیاء مرزبان (۴۴۰-۴۱۵)

۸۹		ملک رحیم (۴۴۷-۴۴۰)
۹۱		دیالمه عراق و خوزستان و کرمان
۹۲		دیالمه ری و همدان و اصفهان
۹۳		مؤیدالدوله (۳۷۳-۳۶۶)
۹۴		فخرالدوله (۳۸۷-۳۶۶)
۹۵		محمدالدوله (۴۲۰-۳۸۷)
۹۸		شهرالدوله (۳۸۷-حدود ۴۱۲)
۹۸		سماءالدوا (حدود ۴۱۲-۴۱۴)
۱۰۳		صفاریان (۲۷-۹۳)
۱۰۳		سیستان پیش از قیام یعقوب
۱۰۵		ابتدای امر یعقوب
۱۰۸		یعقوب بن لیث (۲۴۷-۲۶۵)
۱۰۹		فتح هرات در ۲۵۳
۱۱۰		استیلای یعقوب بر کرمان و فارس در ۲۵۵
۱۱۱		فتح کابل در ۲۵۶
۱۱۲		فتح نیشابور و انقرض طاهریان در ۲۵۹
۱۱۴		جنگ یعقوب با خلیفه در ۲۶۲
۱۱۷		مرگ یعقوب در ۲۶۵
۱۱۷		عمرو بن لیث (۲۶۵-۲۸۷)
۱۱۹		نزاع عمرو و علی
۱۲۲		لشکرکشی عمرو به فارس در ۲۶۸
۱۲۳		داستان عمرو با رافع بن هرثمه و عمال خلیفه
۱۲۸		جنگ عمرو با اسماعیل
۱۳۰		قتل عمرو در سال ۲۸۹
۱۳۱		ابوالحسن طاهر بن محمد بن عمرو بن لیث (۲۸۷-۲۹۶)

- لیث بن علی بن لیث (۲۹۸-۲۹۸) ۱۳۲
- ابوعلی محمد بن علی بن لیث (محرم ۲۹۸ - ذی الحجه ۲۹۸) ۱۳۳
- امیرزادگان دیگر صفاری ۱۳۴
- سامانیان (۲۷۹-۳۹۸) ۱۳۹
- ابتدای امر سامانیان ۱۳۹
- نوع نصر و اسماعیل با یکدیگر در ۲۷۵ ۱۴۱
- اسماعیل بن احمد، امیر عادل (۲۷۹-۲۹۵) ۱۴۲
- ابونصر احمد بن اسماعیل (۲۹۵-۳۰۱) ۱۴۴
- نصر بن احمد (۳۰۱-۳۳۱) ۱۴۵
- کشورگشائی امیرنصر و وقایع خارجی دوره امارت او ۱۵۰
- نوح بن نصر (۳۳۱-۳۴۳) ۱۵۲
- ابوالفوارس عبدالملک بن نوح (۳۴۳-۳۵۰) ۱۵۵
- ابوصالح منصور بن نوح (۳۵۰-۳۵۶) ۱۵۷
- ابوالقاسم نوح بن منصور (۳۵۶-۳۸۷) ۱۶۰
- مقدمات انقراض دولت سامانی ۱۶۲
- ابوالحارث منصور بن نوح (۳۸۷-۳۸۹) ۱۶۵
- ابوالفوارس عبدالملک بن نوح (از ۱۲ صفر تا ۱۰ ذی القعدة ۳۸۹) ۱۶۶
- انقراض دولت سامانی در ۳۸۹ ۱۶۷
- نظری به وضع اداری و طرز حکومت سامانیان ۱۶۸
- غزنویان (۵۸۲-۳۵۱) ۱۷۳
- ابتدای کار غزنویان ۱۷۳
- ابوالقاسم محمود بن سبکتکین (۴۲۱-۳۸۷) ۱۷۵
- نزاع محمود و اسماعیل ۱۷۶
- قیام امیر منتصر سامانی ۱۷۶
- محاربات محمود با خلف بن احمد سیستانی ۱۷۷

- سلطان محمود و خانیان ترکستان ۱۷۸
- فتح خوارزم و جرجانیه در ۴۰۸-۴۰۷ ۱۸۰
- غزوات محمود در هندوستان از ۳۹۲ تا ۴۱۶ ۱۸۱
- فتح ری و اصفهان در ۴۲۰ ۱۸۴
- وفات سلطان محمود در ۴۲۱ ۱۸۶
- سلطان محمد بن محمود (از ربیع الآخر تا شوال ۴۲۱) ۱۹۰
- سلطان مسعود بن محمود (۴۳۲-۴۲۱) ۱۹۱
- لشکرکشی‌های سلطان مسعود ۱۹۲
- سلطان مسعود و تیرمان غزو سلجوقی ۱۹۵
- مرگ سلطان مسعود در ۴۳۲ ۲۰۱
- سلطان مودود بن مسعود (۴۳۲-۴۳۱) ۲۰۲
- علی بن مسعود و مسعود بن مسعود (و ماه از رجب تا رمضان ۴۴۱) ۲۰۳
- عبدالرشید بن محمود بن سبکتگین (۴۴۱-۴۴۰) ۲۰۳
- فرخزاد بن مسعود بن محمود (۴۴۴-۴۵۱) ۲۰۴
- ظهیرالدوله ابراهیم برادر فرخزاد (۴۹۲-۴۹۱) ۲۰۴
- علاءالدوله مسعود بن ابراهیم (۴۹۲-۵۰۹) ۲۰۵
- ارسلاشاه پسر مسعود سوم (۵۰۹-۵۱۱) ۲۰۶
- یمین‌الدوله بهرامشاه بن مسعود (۵۱۱-۵۴۸) ۲۰۷
- تاج‌الدوله خسروشاه بن بهرامشاه (۵۴۸-۵۵۵) ۲۰۸
- سراج‌الدوله خسرو ملک بن خسروشاه (۵۵۵-۵۸۲) ۲۰۹
- سلاطین غور (۵۴۳-۶۱۲) ۲۱۱
- غور و جبال و فیروزکوه ۲۱۱
- اصل و نسب غوریان ۲۱۲
- سیف‌الدین سوری (۵۴۳-۵۴۴) ۲۱۳
- علاءالدین حسین جهانسوز (۵۴۴-۵۵۶) ۲۱۴

- سيف الدين محمد بن علاء الدين حسين (۵۵۸-۵۵۶) ۲۱۶
- غياث الدين ابوالفتح محمد بن سام (۵۹۹-۵۵۸) ۲۱۷
- غوريان و خوارزمشاهيان ۲۱۸
- معزالدين محمد بن سام (۶۰۲-۵۹۹) ۲۲۱
- فتح هندوستان از ۵۷۱ تا ۶۰۲ ۲۲۱
- قتل سلطان معزالدين ۲۲۴
- غياث الدين محمد بن غياث الدين محمد (۶۰۷-۶۰۲) ۲۲۵
- بهاء الدين سام و علاء الدين اتسز (۶۱۰-۶۰۷) ۲۲۷
- علاء الدين محمد بن شجاع الدين علي (۶۱۲-۶۱۰) ۲۲۷
- سلاطين سلجوقي (۴۲۹-۵۰۰) ۲۲۹
- اصل و نسب سلاجقه ۲۲۹
- رکن الدين ابوطالب طغرل بن ميکائيل بن سلجوق (۴۲۹-۴۵۵) ۲۳۱
- فتح گرگان و طبرستان در ۴۳۳ ۲۳۲
- فتح خوارزم و ری و همدان در ۴۳۴ ۲۳۳
- طغرل و ديالمه کاکويه و آل بويه ۲۳۵
- اوضاع دارالخلافه و آذربايجان و الجزيره مقارن سلاطین طغرل ۲۳۸
- دفع فتنه بساسیری در ۴۵۱ ۲۴۲
- وفات طغرل اول در ۴۵۵ ۲۴۲
- عضدالدوله محمد البارسلان بن جغری (۴۵۵-۴۶۵) ۲۴۳
- قتل عميدالملک در ذی الحجه ۴۵۶ ۲۴۴
- فتوحات البارسلان ۲۴۵
- فتح ارمنستان و قسمتی از گرجستان و ابخاز در ۴۵۶ ۲۴۶
- فتوحات البارسلان در طرف مشرق ۲۴۷
- فتح ملازگرد در سال ۴۶۲ ۲۴۸
- قتل البارسلان در دهم ربيع الاول ۴۶۵ ۲۵۰

۲۵۱	جلال‌الدین ابوالفتح حسن ملکشاه (۴۶۵-۴۸۵)
۲۵۲	فتوحات ملکشاه
۲۵۳	فتح انطاکیه در سال ۴۷۷
۲۵۴	فتح حلب در ۴۷۹
۲۵۴	فتح ماوراءالنهر در سال ۴۸۲
۲۵۶	اسماعیلیه و ظهور دعوت جدید
۲۵۸	قتل خواجه نظام‌الملک در دهم رمضان ۴۸۵
۲۶۱	مرگ ملکشاه در نیمه شوال ۴۸۵
۲۶۳	رکن‌الدین ابوالسلف برکیارق (۴۸۵-۴۹۸)
۲۶۴	محاربات برکیارق با معین سلطنت
۲۶۷	قیام محمد بن ملکشاه بر برکیارق
۲۷۰	وفات برکیارق
۲۷۰	تجزیه دولت سلجوقی
۲۷۱	غیاث‌الدین ابوشجاع محمد (۴۹۸-۵۱۱)
۲۷۲	سلطان محمد و اسماعیلیه
۲۷۵	وفات سلطان محمد در ۲۴ ذی الحجه ۵۱۱
۲۷۵	سلطان معزالدین ابوالحارث احمد سنجر (۵۱۱-۵۲۲)
۲۷۷	لشکرکشی سنجر به ماوراءالنهر
۲۷۸	فتح غزنین در ۲۰ شوال ۵۱۱
۲۷۹	جنگ ساوه در ۱۲ جمادی الاولی ۵۱۳
۲۸۱	لشکرکشی دوم سنجر به ماوراءالنهر در ۵۲۴
۲۸۲	تأسیس دولت‌های قراختائی و خوارزمشاهی
۲۸۳	جنگ اول بین سنجر و اتسز در ربیع الاول ۵۳۳
۲۸۴	جنگ قطوان در صفر ۵۳۶
۲۸۶	لشکرکشی‌های سنجر به خوارزم ۵۳۸ و ۵۴۲

- ۲۸۷ فتنه غز در ۵۴۸
- ۲۸۹ وفات سلطان سنجر در ۱۴ ربیع الاول ۵۵۲
- ۲۹۱ اوضاع خراسان پس از مرگ سنجر
- ۲۹۲ مغیث‌الدین ابوالقاسم محمود بن محمد (۵۱۱-۵۲۵)
- ۲۹۳ جنگ محمود با گرجیان در سال ۵۱۷
- ۲۹۵ جنگ محمود با مستر شد
- ۲۹۵ غیاث‌الدین ابوبکر بن محمود (شوال ۵۲۵-جمادی‌الآخر ۵۲۶) و
- ۲۹۵ رکن‌الدین ابوطالب بن محمد (جمادی‌الآخر ۵۲۶-محرم ۵۲۹)
- ۲۹۶ جنگ بین سمرقند و مسعود در ۸ رجب ۵۲۶
- ۲۹۷ غیاث‌الدین ابوالفتح مسعود بن محمد (۵۲۹-۵۴۷)
- ۲۹۸ قتل مستر شد در ۱۸ ذی‌القعدة ۵۲۹ و راشد در ۲۵ رمضان ۵۳۲
- ۲۹۹ مرگ مسعود در اول رجب ۵۴۷
- ۲۹۹ معزالدین ابوالفتح ملک‌شاه بن محمود (رجب ۵۴۷-ذی‌القعدة ۵۴۷) و
- ۲۹۹ غیاث‌الدین ابوشجاع محمود بن محمد (۵۴۷-۵۵۴)
- ۳۰۱ غیاث‌الدین ابوالفتح سلیمان‌شاه بن سلطان محمد (۵۵۴-۵۵۶) و
- ۳۰۱ رکن‌الدین ابوالمظفر ارسلان‌شاه بن طغرل (۵۵۶-۵۷۱)
- ۳۰۳ رکن‌الدین ابوطالب طغرل بن ارسلان‌شاه (۵۷۱-۵۸۰)
- ۳۰۵ قتل طغرل سوم و انقراض سلجوقیان عراق در ۵۹۰
- ۳۰۷ اتابکان و خوارزمشاهیان
- ۳۰۹ شمس‌الدین ابوبکر ایلدگز (۵۶۸-۵۴۱)
- ۳۰۹ نصره‌الدین ابوجعفر محمد جهان‌پهلوان (۵۸۲-۵۶۸) و
- ۳۰۹ مظفرالدین عثمان قزل ارسلان (۵۸۷-۵۸۲)
- ۳۱۱ نصره‌الدین ابوبکر بن محمد جهان‌پهلوان (۶۰۷-۵۸۷)
- ۳۱۳ مظفرالدین اوزبک (۶۲۲-۶۰۷)
- ۳۱۴ اتابک خاموش قزل ارسلان بن اوزبک (۶۲۶-۶۲۲)

- ۳۱۵ قطب‌الدین محمد بن انوشکین (۵۲۲-۴۹۰) و
- ۳۱۵ علاءالدوله ابوالمظفر اتسز بن قطب‌الدین محمد (۵۵۱-۵۲۲)
- ۳۱۷ تاج‌الدین ابوالفتح ایل ارسلان بن اتسز (۵۶۷-۵۵۱)
- ۳۱۸ جلال‌الدین محمود سلطان‌شاه بن ایل ارسلان و
- ۳۱۸ علاء‌الدین تکش بن ایل ارسلان (۵۹۶-۵۶۸)
- ۳۱۸ قتل مؤیدای آبه در نهم ذی‌الحجه ۵۶۹
- ۳۱۹ کشش بین سلطان‌شاه و تکش
- ۳۲۱ لشکرکشی نای تکش خوارزم‌شاه
- ۳۲۳ مرگ تکش در ۱۹ خرداد ۵۹۶
- ۳۲۴ علاء‌الدین محمد بن علاء‌الدین تکش (۵۹۶-۶۱۸)
- ۳۲۵ فتح مازندران و کرمان در ۶ و ۶۰۶
- ۳۲۷ سلطان محمد خوارزم‌شاه و ناصر خلیف
- ۳۳۰ انقراض سلسله قراختانیان در ۶۰۷
- ۳۳۲ مجاور شدن مغول با ممالک خوارزم‌شاهی
- ۳۳۳ مرگ خوارزم‌شاه در شوال ۶۱۷
- ۳۳۵ جلال‌الدین منکبرنی (۶۱۷-۶۲۸)
- ۳۳۹ استیلای مغول
- ۳۳۹ اقوام ترک و مغول
- ۳۴۱ چنگیزخان
- ۳۴۴ چنگیزخان و خوارزم‌شاه
- ۳۴۵ انقراض دولت نایمان و حمله به ممالک خوارزم‌شاهی
- ۳۴۷ فتح بخارا در ۶۱۶
- ۳۴۸ فتح سمرقند در ۶۱۷
- ۳۴۹ فتح بقیه بلاد ماوراءالنهر
- ۳۵۰ عبور مغول از جیحون و تعقیب خوارزم‌شاه

۳۵۲	عاقبت سلطان محمد.....
۳۵۴	واقعه خوارزم و فتح آن در ۶۱۸.....
۳۵۹	عاقبت ترکان خاتون.....
۳۶۰	فتح خراسان و ظهور سلطان جلال‌الدین منکبرنی.....
۳۶۲	سرخس مرو و نیشابور و هرات در ۶۱۸.....
۳۶۵	سلطان جلال‌الدین منکبرنی.....
۳۶۶	جنگ بلخ و فتح جلال‌الدین.....
۳۶۸	جنگ سند در هشتم شوال ۶۱۸.....
۳۷۰	نتایج ظهور سلطان جلال‌الدین.....
۳۷۱	مراجعت چنگیز به مغرستان در ۶۱۹.....
۳۷۳	مرگ جوجی و چنگیز در ۶۲۴.....
۳۷۵	سیاست و آداب مغول.....
۳۷۵	حکمت تاریخ در باب چنگیز.....
۳۷۹	یاسای چنگیزی.....
۳۸۰	آداب مغول.....
۳۸۶	نظام لشکری و کشوری مغول.....
۳۸۹	تقسیم ممالک چنگیزی.....
۳۹۱	سلطنت جانشینان چنگیز تا ایام فرماندهی هولاکو.....
۳۹۱	سلطنت سلطان جلال‌الدین منکبرنی.....
۳۹۳	فتوحات سلطان جلال‌الدین.....
۳۹۷	جنگ جلال‌الدین با مغول در نزدیکی اصفهان رمضان ۶۲۵.....
۴۰۰	پادشاهی اوگتای قاآن (۶۲۶ - ۶۳۹).....
۴۰۱	خاتمه کار سلطان جلال‌الدین در ۶۲۸.....
۴۰۳	هجوم دوم مغول به ممالک اسلامی.....
۴۰۷	مرگ اوگتای قاآن در ۶۳۹.....

سلطنت گیوک خان (۶۳۹-۶۴۷).....	۴۰۸
منگوقاآن (۶۴۸-۶۵۷).....	۴۱۰
لشکرکشی هولاکو به ایران و انقراض خلافت عباسی.....	۴۱۷
مأموریت هولاکو و دفع اسماعیلیه (۶۵۱-۶۵۴).....	۴۱۸
تسخیر الموت و انقراض اسماعیلیه در ۶۵۴.....	۴۲۲
فتح بغداد و انقراض خلافت عباسی (۶۵۵-۶۵۶).....	۴۲۳
خلافت المستعصم بالله (۶۴۰-۶۵۶).....	۴۲۳
فتح بغداد.....	۴۲۶
مرگ هولاکو در ۶۳.....	۴۲۸